

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. М. І. ПИРОГОВА

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ
КАДРІВ У НАДЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

8 лютого 2023 року

**Вінницький національний медичний університет
ім. М.І.Пирогова**

Міністерство охорони здоров'я України

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКІСНОЇ
ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ КАДРІВ
У НАДЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ**

Тези доповідей
навчально-методичної конференції
8 лютого 2023 року

Вінниця – 2023

**Навчально-методична конференція
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ КАДРІВ
У НАДЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ**

Тези доповідей
навчально-методичної конференції
м. Вінниця, 8 лютого 2023 року

Глобальні процеси, що відбуваються в останні роки в світі спонукають реформуванню системи вищої освіти. Відбувається зростання академічної мобільності, уніфікація навчальних планів і методів навчання, широкого поширення набувають елементи дистанційної освіти. Одним з основних проявів і наслідків глобалізації є поширення конкуренції в галузі освіти. Входження України в європейську і світову спільноту вищої освіти зумовили впровадження інноваційних підходів до забезпечення якісної освіти. Це вимагає використання в освітньому процесі сучасних інформаційних, методичних та організаційних технологій, що забезпечують формування індивідуальних професійних і соціально значущих компетентностей здобувачів, особливо в умовах поширення коронавірусної інфекції і воєнного стану. Ці надзвичайні умови посилили потребу в нових підходах до навчання, до широкомасштабного впровадження онлайн-технологій, ґрунтовних змін у методичних підходах, що забезпечили б ефективне поєднання безпосередньої та опосередкованої форми взаємодії здобувачів і викладачів.

Збірник розрахований на всіх працівників медичної галузі.

collaborative relationships, and students may develop stronger bonds with their peers, by engaging in health promotion activities and programs on campus and in the community. One conjecture is that it will do both within the workplace, with the aspects that help with cost saving becoming firmly placed within systems of medical surveillance, while the workplace culture celebrates the parts of wellness that are employee perks (an on-site gym, for example) and which communicate striving, physically energetic individualism as a necessary part of wellbeing.

The first peace, which is the most important, is that which comes from within the souls of men when they realize their relationship, their oneness, with the universe and all its powers, and when they realize that the center of the universe is really everywhere, it is within each of us! This is a real peace and the second peace is that which is made between two individuals, and the third is that which is made between two nations...between nations until there is first known that true peace which...is within the souls of men. (The Sacred Pipe).

Каніковський О.Є., Шапринський Є.В., Карий Я.В.

Особливості викладання хірургії в умовах військового часу

Опанування клінічними дисциплінами у медичних закладах вищої освіти характеризується особливою специфікою викладання, особливо що стосується хірургії. Після вивчення дисциплін, які складають базис медицини на початкових курсах, студенти мають опанувати клінічні дисципліни. Хірургія є однією з клінічних дисциплін, при вивченні якої студенти повинні опанувати не тільки загальні, фахові компетентності, але й обов'язково відповідні практичні навички. Зазвичай, у повсякденні це забезпечується на практичних клінічних заняттях шляхом огляду хірургічних хворих, збору анамнезу, відпрацювання навичок виявлення тих чи інших клінічних симптомів та синдромів, встановлення плану обстеження та лікування, оцінки результатів додаткових методів дослідження, опанування навичками невідкладної хірургічної допомоги та професійними вміннями. Тобто, проходить реалізація теоретичних знань у практичну роботу.

Запровадження в Україні військового стану у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ, окупацією та постійними обстрілами вносить свої корективи. Студенти та частково науково-педагогічні працівники змінили своє місце перебування. Але, згідно існуючого закону України «Про вищу освіту» автономія закладу вищої освіти надає можливість адаптувати навчальний процес до умов, які виникли. Крім того, наявний великий досвід викладання хірургії при дистанційній чи змішаній формі навчання в умовах коронавірусної пандемії. Тому змішана форма навчання наразі стала виробничою необхідністю для збереження життя та безпеки учасників навчального процесу.

Іншим напрямом покращення викладання хірургії в умовах військового стану на сьогоднішній день є участь викладачів кафедр хірургії, які працюють на своїх базах, у наданні невідкладної хірургічної допомоги пораненим та залучення до допомоги студентів з урахування правил безпеки. Це і допомога студентів у зустрічі евакуаційного потягу, при розподілі поранених по медичних закладах міста, допомога у лікувальному процесі, чергування, оформлення медичної документації, в тому числі для експертизи, допомога при

евакуації. За останній час значно зріс досвід лікування вибухової травми, вогнепальних поранень, з якими викладачі раніше майже не зустрічалися. Це все дозволило застосувати його у навчальному процесі шляхом створення клінічних ситуаційних задач, практичних кейсів із представленням реальних фото- та відео матеріалів, як описової частини. Отриманий безцінний досвід та інформація звичайно враховується при навчально-методичній роботі викладачів. Крім того, залучення студентів у позаурочний час, на період канікул сприяє опануванню тих чи інших практичних навичок та професійних вмінь.

Таким чином, використання змішаної форми навчання з застосуванням отриманих матеріалів викладачами під час надання допомоги пораненим та залученням студентів до практичної допомоги покращить та забезпечить навчальний процес в умовах військового стану та дозволить студентам опанувати необхідні практичні навички з хірургії.

Каніковський О.Є., Карий Я.В., Шапринський Є.В.

Дистанційно-аудиторна форма навчання у надзвичайних умовах

Найважливішим завданням освіти є підготовка висококваліфікованих фахівців, особливо, у медицині. Нині медична освіта залишається однією із небагатьох, яку не можна отримати заочно. Однак, всесвітня пандемія, спричинена вірусом SARS-CoV-2 та повномасштабне вторгнення російських військ на територію України, внесла вагомі корективи в освітній процес.

У зв'язку з коронавірусною інфекцією з весни 2020 року ЗВО України працювали за дистанційною формою навчання. Перехід на дистанційне навчання став доволі серйозним випробуванням як для викладачів, так і студентів. Ще більшим випробуванням для освітнього процесу стала війна з р.ф. Після 24 лютого 2022 року в Україні було призупинено освітній процес на 2 тижні. З березня його було відновлено у дистанційному режимі в областях, де дозволяла безпекова ситуація. З початком війни дистанційне навчання дало можливість продовжувати освітній процес, а ЗВО адаптували до нових умов свої напрацювання, які були отримані під час пандемії.

У теперішній час в Україні навчальний процес залишається досить нестабільним через продовження війни. Деякі студенти були вимушені залишити свої домівки і зараз знаходяться за кордоном. Частина викладачів і студентів перебувають на тимчасово окупованих територіях, тому не завжди можуть долучитись до освітнього процесу. В областях, які знаходяться у відносній безпеці, рішення про можливість і формат проведення навчання приймають ЗВО та обласні держадміністрації.

У теперішніх умовах на території України, яка знаходиться у відносній безпеці, найбільш оптимальною є дистанційно-аудиторна форма навчання. Дистанційно-аудиторна форма навчання – це гібридне навчання, поєднання офлайн- і онлайн- навчання.

Підготовка висококваліфікованих медичних фахівців у першу чергу потребує аудиторного навчання. Саме «живе» спілкування викладача з студентами, можливість розгляду клінічних випадків, відпрацювання практичних навичок є невід'ємною частиною якісної підготовки майбутніх

ЗМІСТ

Вітальне слово в. о. ректора Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова проф. ЗВО Вікторії Петрушенко учасникам навчально-методичної конференції «Актуальні проблеми якісної підготовки медичних кадрів у надзвичайних умовах»	3
Петрушенко В.В., Левадний О.В., Гребенюк Д.І., Буряк Р.В., Лонський К.І., Собко В.С., Стойка В.І. Мультимедійні технології в освіті в умовах війни	5
Власенко О.В., Родінкова В.В., Харковенко Р.В., Сергета І.В., Драчук О.П., Агафонов К.М., Горбенко Н.В., Побережець В.Л., Селезньова Р.В. Посилення третьої місії українських університетів як складова якісної підготовки медичних кадрів у надзвичайних умовах	7
Афанасюк О.І., Осядла Е.С., Тихолаз В.О. Особливості змішаної форми навчання у медичних закладах вищої освіти під час війни	8
Балтремус В.Є. Контракт як форма індивідуальної роботи студента-медика в надзвичайних умовах	9
Барало І.В., Барало Р.П. Можливості підготовки фахівців з урології, як сучасної високотехнологічної спеціальності, в надзвичайних умовах на етапі післядипломної підготовки лікарів	10
Беднарчик Т.Р., Беднарчик М.В. Медична етика сучасної Китайської Народної Республіки в курсі «Етика та деонтологія в медицині»	12
Беляєв Е.В., Беляєва Л.Г. Особливості підготовки лікарів-стоматологів до діагностики захворювань СНЩС з допомогою конусно-променевої комп'ютерної томографії	13
Беляєв Е.В., Одуд М.П., Коцюра О.О., Комнацький Б.Ю. Аспекти підготовки здобувачів вищої освіти до індивідуальної роботи на кафедрі ортопедичної стоматології	15
Беляєв Е.В., Прокопенко О.С. Елемент оцінювання, як складова розуміння потреб здобувача	16
Білик Я.С., Лісовий М.І. До питання інтенсифікації та оптимізації навчального процесу	17
Білоконна Н.С. Методи підготовки медичних кадрів на випускних кафедрах в надзвичайних умовах	19
Білоконна Н.С., Гармаш Л.Л. Способи удосконалення викладання в медичних ЗВО в умовах надзвичайних ситуацій	20
Благун О.Д., Злагода В.С., Баліцька О.П., Гайдай О.Д., Балинська М.В. Методи активізації навчального процесу з дисципліни «Організації та економіки фармації» в умовах надзвичайної ситуації	20
Бобело В. С. Виховний потенціал дисциплін «Історія України» та «Історія української культури» в сучасних умовах	22
Бондар С.А., Гармаш Л.Л., Дмитренко С.В., Пічкур О.М. Особливості обстеження дерматологічних пацієнтів в умовах надзвичайного стану	23
Бондарчук О.Б., Кириченко Л.М. Професійна підготовка майбутніх лікарів з клінічної імунології та алергології і міждисциплінарна інтеграція в умовах воєнного стану	24

Булашенко О.В., Балабуєва С.В., Пролигіна І.В., Фурман О.В., Тарасюк С.А. Особливості викладання акушерства та гінекології в умовах війни	25
Бурковський М. І., Шевня П. С., Кателян О. В. Досвід організації процесу написання навчальної історії хвороби студентами в online режимі на кафедрі загальної хірургії	27
Буркот В.М., Дудар А.О., Кондратюк В.М., Жорняк О.І., Осадчук Н.І. Застосування сучасних новітніх методик навчання в освітньому процесі у ВНМУ ім. М.І. Пирогова	28
Булат Л.М., Дідик Н.В., Лисунець О.В. Інтерактивні технології навчання на етапі післядипломної підготовки	30
Ваколюк Л. М., Сергета І. В., Редчій М.А. Особливості викладання обов'язкового компоненту «Гігієна та екологія» освітньо-професійних програм 222 «Медицина» і 228 «Педіатрія» для здобувачів вищої освіти медичного факультету на 6 курсі в надзвичайних умовах	31
Василенко Г. Л., Ничипорук О. М., Чернякевич С. І. Створення навчального комплексу для вивчення української мови як іноземної на початковому етапі	32
Вишар Г.О., Шаповал І.І., Хоменко В.М., Шкарівський Ю.Л., Орлова І.В., Савицька О.О. Вибіркова дисципліна, як одна з можливостей підвищення ефективності навчального процесу в умовах дистанційного навчання	32
Вільцанюк О.О., Обертинська О.Г., Ткаченко О.В. Сучасні підходи до змішаної форми навчання під час викладання предмету пропедевтика внутрішньої медицини в складних умовах сьогодення	34
Вознюк Л.А., Дорошкевич І.О., Півторак К.В., Дзекан О.В. Зміна парадигми медичної освіти в умовах надзвичайних ситуацій	35
Волощук Н.І., Денисюк О.М., Пашинська О.С., Таран І.В., Саєнко А.В., Грималовська О.В. Особливості викладання фармакології в надзвичайних умовах	36
Воровський О.О. Виклики викладання хірургії під час війни	37
Врублевська Т. В. Викладання української мови як іноземної в умовах дистанційного навчання	38
Вуж Т.Є., Козачко О.М., Ревіна Т.Г. Експертні системи як один із інструментів підготовки медичних кадрів у надзвичайних умовах	39
Гаджула Н.Г., Шінкарук-Диковицька М.М., Ковальчук Л.О., Курдиш Л.Ф., Федик Т.В. Організація освітнього процесу та якість підготовки іноземних здобувачів вищої освіти на кафедрі терапевтичної стоматології	40
Гаджула Н.Г., Горленко І.М., Рекун Т.О., Гненна В.О., Квірікашвілі А.М. Викладання дисципліни «Пропедевтика терапевтичної стоматології» через призму міждисциплінарної інтеграції	41
Гайдаєнко О.Ф., Денека М.Т. Самостійна робота здобувачів освіти в надзвичайних умовах навчання	42
Гайструк Н. А., Агафонов К. М. Оцінка поширеності функціональних біліарних розладів обумовлених стресом та депресивним розладом у період воєнного стану за даними анкетування	43
Галузіна Л.О. Особливості роботи з іноземними студентами під час стресу в умовах війни	45

Гармаш Л.Л., Бондар С.А., Дмитренко С.В., Білоконна Н.С., Пічкур О.М. Актуальні проблеми якісної підготовки здобувачів вищої освіти з предмету дерматовенерологія	46
Гненна В.О., Черепаха О.Л., Король А.П. Освітні технології в умовах воєнного часу при проведенні занять на кафедрі гістології	47
Глушак А.А., Зверхановський О.А., Комнацький Б.Ю. Вища медична освіта для здобувачів іноземних громадян в умовах війни	48
Гомон М.Л., Гончарук О.С., Гомон Р.О., Мазур Г.М. Організація навчання надання долікарської невідкладної допомоги цивільних та військових	48
Гомон М.Л., Берцун К.Т., Вигонюк А.В., Гомон Н.М. Оптимізація навчання практичним навичкам інтернів та курсантів по протекції дихальних шляхів за допомогою ларінгеальної маски	50
Горай М.А., Мунтян О.В., Мунтян В.Л. Використання інтерактивного відеоконтенту у дистанційному навчанні студентів стоматологів	52
Гринчак Н.М., Піскун Р.П., Спрут О.В. Особливості організації якісної освіти студентам-медикам в умовах воєнного часу	53
Гулевич А.М. Культура мови як складова мовленнєвої діяльності студентів	54
Гулевич А.М. Українська медична мова в педагогічному процесі	55
Гунас В. І. Актуалізація компонентів диференційного заліку з дисципліни «Судова медицина» відповідно до умов воєнного стану	56
Давиденко О.О., Недорезанюк Н.С., Антонюк В.С. Елективний курс «Контроль якості продуктів харчування, харчових і біологічно- активних добавок» в підготовці фармацевтів	57
Далішук А.І., Поліщук В.С., Поліщук О.О. Особливості викладання вибіркової дисципліни «Основні механізми запальних процесів щелепно-лицевої ділянки» магістрам стоматологічного факультету в умовах військового стану та пандемії Covid-19	58
Данилевич В.П., Тихолаз В.О., Гумінський Ю.Й., Галунко Г.М., Шпакова Н.А., Лопаткіна О.П. Важливість дисципліни «Променева анатомія» в сучасній медичній освіті	59
Данилевич В.П., Залевський Л.Л., Руцька І.А., Стельмашук П.О., Назарова О.С. Особливості викладання дисципліни «Променева анатомія»	60
Данилевич В.П., Гумінський Ю.Й., Дідич В. М., Тихолаз О.В., Назарчук О.А. Оцінювання якості інформаційно-методичного забезпечення при підготовці здобувачів вищої медичної освіти	61
Данилевич В.П., Галунко Г.М., Грицун Я.П., Кравець Р.А., Рокунець І.Л. Освітній процес та сучасні технології	62
Дзекан О.В., Вознюк Л.А., Гуменюк О.В. Особливості та перспективи якісної підготовки іноземних студентів у заклада вищої освіти в надзвичайних умовах	64
Денека М.Т., Гайдасенко О.Ф. Запозичення як умова підвищення якості термінологічної грамотності здобувачів освіти	64
Денисюк А.В., Вальчук О.Г., Зверхановський О.А. Тенденції розвитку адаптивних технологій в освітньому процесі	66

Дмитренко С.В., Бондар С.А., Гармаш Л.Л., Горчук Г.О., Колісник Н.С., Агакіна А.Д., Стрихарчук А.В. Формування професійно-важливих якостей у лікарів - інтернів на кафедрі шкірних та венеричних хвороб з курсом післядипломної освіти у надзвичайних умовах	67
Дмитрук Л.І., Дмитрук В.І., Буженко Ж.В., Буженко І.А. Специфіка процесу адаптації студентів	68
Дмитрук Л.І., Дмитрук В.І., Буженко Ж.В., Буженко І. А. Впровадження інноваційних технологій на заняттях з української мови як іноземної	70
Довганюк І.Е., Осовська Н.Ю., Довганюк О.Я. Активізація професійних компетентностей і наукової прогностичності в період надзвичайних умов	71
Дудікова Л.В., Дубова І.О., Ратова В.Р. Вплив вивчення латинської мови на становлення майбутнього лікаря	72
Дудікова Л.В., Ратова В.Р., Дубова І.О. Диджиталізація та трансформація освіти в умовах війни	73
Дудікова Л.В., Феррі А.С., Тихолаз С.І., Кондратюк А.Л. Становлення англійської мови як домінуючої міжнародної академічної мови	74
Larysa Dudikova, Sophia Tykholaz, Alina Ferree, Alla Kondratiuk Experience Related to Teaching Latin Language to Future Provisors	75
Дудник В.М., Андрікевич І.І., Мантак Г.І. Історія створення та впровадження ОПП «Педіатрія» у Вінницькому національному медичному університеті імені М.І. Пирогова	77
Дудник В.М., Буглова Н.О., Демянишина В.В., Жмурчук В.М. Проблеми практичної підготовки студентів медичних навчальних закладів в умовах воєнної агресії в Україні	78
Дудник В. М., Морозова І. В., Шаламай М.О. Напрями підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Педіатрія» в умовах сьогодення	79
Дудник В.М., Король Т.Г., Руденко Г.М., Андрікевич І.І. Особливості викладання педіатрії у студентів 5 курсу в умовах військового часу	80
Дудник В.М., Сінчук Н.І. Актуальні проблеми якісної підготовки студентів медичних ЗВО з медичної генетики у надзвичайних умовах	81
Дудник В.М., Фурман В.Г., Куцак О.В., Пасік В.Ю. Академічна мобільність студентів медичних ЗВО в умовах воєнного часу	82
Дудник В.М., Фурман В.Г., Куцак О.В., Пасік В.Ю. Підготовка медичних кадрів в реаліях воєнного часу	83
Дякова О. В., Процюк Л. О., Сергета І. В. Актуальні проблеми якісної підготовки магістрів з навчальної дисципліни «Психогігієна та актуальні проблеми університетської гігієни» (курс за вибором) у надзвичайних станах	84
R. Zharlinska Teaching medical jurisprudence by case method	85
Заболотня З.О., Заліська О.М., Максимович Н.М., Качерай Ю.В., Мудрак І.Г. Оптимізація підготовки фармацевтів з тематики екстемпорального виготовлення лікарських засобів в умовах воєнного стану	86
Заїчко Н.В., Шевчук С.В., Заїчко К.О., Фільчуков Д.О. Вибіркова складова освітньо-професійної програми «Медицина» ВНМУ ім. М.І. Пирогова: еволюція поглядів	87

Заліська О.М., Заболотня З.О., Січкоріз О.Є., Колач Т.С., Мудрак І.Г. Впровадження результатів наукових досліджень у безперервний професійний розвиток фармацевтів під час воєнного стану	89
Заступ Н.А. Техніки стабілізації під час навчального процесу ліцеїстів медичного профілю у надзвичайних умовах	90
Іваниця А.О., Піліпонова В.В., Олійник Ю.М., Романенко І.В. Інформаційні технології як запорука успішного освітнього процесу в умовах воєнного стану	91
Іванкова А.В., Кузьміна Н.В., Кульчицька О.М., Шаповал І.І., Назарова М.С., Романова В.О. Особливості та досвід викладання внутрішньої медицини іноземним студентам в умовах військового часу	93
Івашук Д.О., Івашук О.В. Особливості формування цифрової грамотності лікарів	94
Ільченко О.В., Некрут Д.О. Деякі шляхи підвищення якості навчання	96
Ісакова Н.М., Дмитрієв М.О. Вивчення навчальної дисципліни курсу за вибором «Хірургічно-ортодонтичне лікування аномалій прикусу у дітей» в умовах воєнного часу за методом кейс-технології	97
Йолтухівський М.В., Омельченко О.Д. Шляхи покращення якості викладання фізіології в сучасних умовах	98
Какарькін О.Я., Костюк О.Г., Печевистий О.М., Какарькіна Л.І. Використання освітніх онлайн-платформ для організації дистанційного навчання у надзвичайних умовах	99
Kalashnik Nataliia Pedagogical coaching in the modern educational process	101
Kalashnik Nataliia Wellness and wellbeing on the university campus	103
Каніковський О.Є., Шапринський Є.В., Карий Я.В. Особливості викладання хірургії в умовах військового часу	104
Каніковський О.Є., Карий Я.В., Шапринський Є.В. Дистанційно-аудиторна форма навчання у надзвичайних умовах	105
Каніковський О.Є., Сандер С.В., Бондарчук О.І., Андросов С.І., Павлик І.В., Маховський О.Л., Пунько Ю.А. Оптимізації підготовки лікарів в умовах воєнного стану	106
Кириченко Л.М., Бондарчук О.Б., Корицька І.В. Особливості викладання курсу клінічної імунології та алергології в надзвичайних умовах	107
Кириченко В.І., Киришук І.Г., Вербін М.В. Нові виклики в підготовці медичних кадрів у надзвичайних умовах	108
Кішук В.В., Барціховський А.І., Дмитренко І.В., Шевчук Ю.Г., Існюк А.С., Лобко К.А., Бондарчук О.Д., Грицун Я.П. Використання комбінованих методик підготовки здобувачів вищої медичної освіти в надзвичайних умовах на кафедрі оториноларингології	109
Коваленко Т.П., Тихолаз В.О., Коваленко В.О., Галунко Г.М. Ефективність координації викладання клінічних та теоретичних дисциплін у ВНМУ ім. М.І. Пирогова в надзвичайних умовах	110